

Zastępca Prezydenta Miasta Białegostoku

Zbigniew Nikitorowicz

Urząd Miejski w Białymstoku

Serdecznie dziękujemy za wsparcie realizacji projektu „Wczesne wykrywanie zaburzeń komunikowania się oraz rozwoju społecznego u dzieci edycja V”. W minionym roku program był współfinansowany przez Miasto Białystok w 92%. Pozostałe środki przeznaczone na realizację programu pochodziły ze środków własnych Fundacji „A jak...”.

W niniejszym piśmie pragniemy przedstawić Panu Prezydentowi efekty piątej edycji programu, którego celem jest profilaktyka zaburzeń rozwojowych u małych dzieci poprzez wczesne wykrywanie problemów w zakresie komunikowania się oraz relacji społecznych. Wczesne wykrycie takich trudności umożliwia podjęcie jak najszybszych działań stymulujących rozwój dziecka, co znacząco przekłada się na jego lepsze funkcjonowanie. Wczesna diagnoza i terapia pozwala również zapobiegać rozwinięciu się poważnych zaburzeń rozwoju.

W bieżącym roku przeprowadziliśmy bezpłatne badania przesiewowe w ośmiu miejskich żłobkach (nr 2, nr 3, nr 4, nr 5, nr 6, nr 7, nr 8 i nr 9) w Białymstoku. Objęliśmy badaniami 837 dzieci (od 16 do 30 m-ca życia), kierując do ich rodziców odpowiednie informacje na piśmie oraz kwestionariusze badawcze. Ostatecznie przebadaliśmy 560 dzieci, których rodzice wyrazili zgodę na badania i zwrócili wypełnione kwestionariusze. Spośród nich, na podstawie uzyskanych wyników do II etapu zakwalifikowaliśmy 47 dzieci. Następnie przeprowadziliśmy z ich rodzicami specjalistyczne konsultacje. W ich wyniku na pogłębienie diagnozy skierowano 19 dzieci. Badania przeprowadzone zostały przez specjalistów z naszej Fundacji, z wykorzystaniem wystandaryzowanego narzędzia ADOS-2.

W wyniku przeprowadzonych badań:

- u ośmiorga dzieci stwierdzono zaburzenia ze spektrum autyzmu. Na prośbę rodziców wystawiono szczegółową opinię z przeprowadzonych badań i skierowano do lekarza psychiatry w celu potwierdzenia diagnozy. Poinformowano ich również o dostępnych i koniecznych formach terapii i wsparcia na terenie miasta.
- jedno z dzieci zakwalifikowano do grupy ryzyka występowania zaburzeń ze spektrum autyzmu i zalecono dalsze monitorowanie rozwoju.

Ponadto wśród dzieci skierowanych do diagnozy, dwoje było już w trakcie procesu diagnostycznego w innym miejscu lub było już po pełnej diagnozie. Szczegółowe wyniki przeprowadzonych badań obrazuje poniższa tabela:

Nr żłobka	Ilość dzieci objętych badaniem -ilość rozdanych kwestionariuszy M-CHAT-R	Ilość dzieci poddanych badaniu- ilość zwróconych i wypełnionych kwestionariuszy	Ilość dzieci skierowanych na II etap	Ilość dzieci skierowanych na diagnozę ASD	opinia o występowaniu objawów ASD	Opinia o zwiększonym ryzyku wystąpienia ASD
2	78	51	0			
3	116	78	7			
4	88	69	6			
5	90	56	6			
6	85	46	5			
7	105	66	8			
8	150	113	11			
9	125	81	4			
SUMA	837	560	47	19	8	1

Pragniemy zauważyć, że liczba dzieci dotkniętych autyzmem w stosunku do dzieci zdrowych wg. przeprowadzonych badań wyniosła 1 dziecko na 70. Gdyby wziąć pod uwagę dwoje dzieci będących w trakcie procesu diagnostycznego lub po diagnozie w innym miejscu, statystyka wynosiłaby 1:56, co jest zgodne ze statystykami w Europie i na świecie.

Jak co roku staramy się nie tylko prowadzić działania diagnostyczne ale również zwiększać świadomość społeczną na temat nieprawidłowości rozwojowych u dzieci oraz znaczenia wczesnej diagnostyki interwencji. Niniejszy program, realizowany we współpracy z Urzędem Miasta w Białymstoku promowany jest za pośrednictwem naszej strony internetowej oraz mediów społecznościowych. Dodatkowo w tym roku temat podejmowany był przez Telewizję Polską przedstawiając krótki reportaż z prowadzonych badań w wieczornym obiektywie (telewizja lokalna) oraz radio ESKA. Na przestrzeni minionych pięciu lat dostrzegamy pozytywną zmianę w przestrzeni społecznej. Rodzice dzieci uczęszczających do miejskich żłobków wiedzą o programie, niejednokrotnie czekają na jego realizację, co znajduje odzwierciedlenie w procencie zwrotu pakietów diagnostycznych, który w tym roku wyniósł aż 68,84% (dla porównania w 2018 roku było to 54%). Nie bez znaczenia było tu z pewnością zaangażowanie dyrekcji i pracowników poszczególnych żłobków. Najwyższy procent zwrotu wyniósł aż 88,70% (żłobek nr 8).

Podsumowując, wysokie wskaźniki występowania zaburzeń ze spektrum autyzmu u dzieci oraz fakt, że szybka i wczesna diagnoza zaburzeń rozwojowych jest możliwa i powinna być standardem w postępowaniu terapeutycznym, skłaniają nas do kontynuowania powyższych działań. Chcielibyśmy we współpracy z Miastem Białystok prowadzić badania przesiewowe w miejskich żłobkach w następnych latach i upowszechniać standardy wczesnego wykrywania zaburzeń, aby dotknięte autyzmem dzieci otrzymywały jak najszybciej specjalistyczną diagnozę i idącą za nią pomoc terapeutyczną. W kolejnych latach pragniemy dodatkowo wydawać materiały informacyjne dotyczące wczesnych objawów oraz możliwych miejsc szukania pomocy w naszym regionie oraz prowadzić akcje informacyjne oraz szkolenia kierowane do pracowników białostockich żłobków.

Obserwując działania profilaktyczne podejmowane na rzecz najmłodszych dzieci w skali całego kraju, śmiemy stwierdzić, że standardy szerzone w tym zakresie w Białymstoku od 2018 roku stawiają miasto w zdecydowanej czołówce czyniąc je wzorem do naśladowania dla innych samorządów. Dowodem na to jest fakt, że nasz program badań przesiewowych został dostrzeżony i doceniony, otrzymując tytuł Podlaska Marka 2022 w kategorii Marka bez barier.

Jesteśmy niezmiernie wdzięczni za dotychczasową współpracę i pozostajemy z nadzieją na jej kontynuację w kolejnych latach.

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o przesłanie powyższego raportu do miejskich żłobków biorących udział w programie.

Z wyrazami szacunku

w imieniu Zespołu Fundacji „A jak...”-